

ECONOMY AND STRATEGY CONSULTANCY SERVICES

ESDH

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİ GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

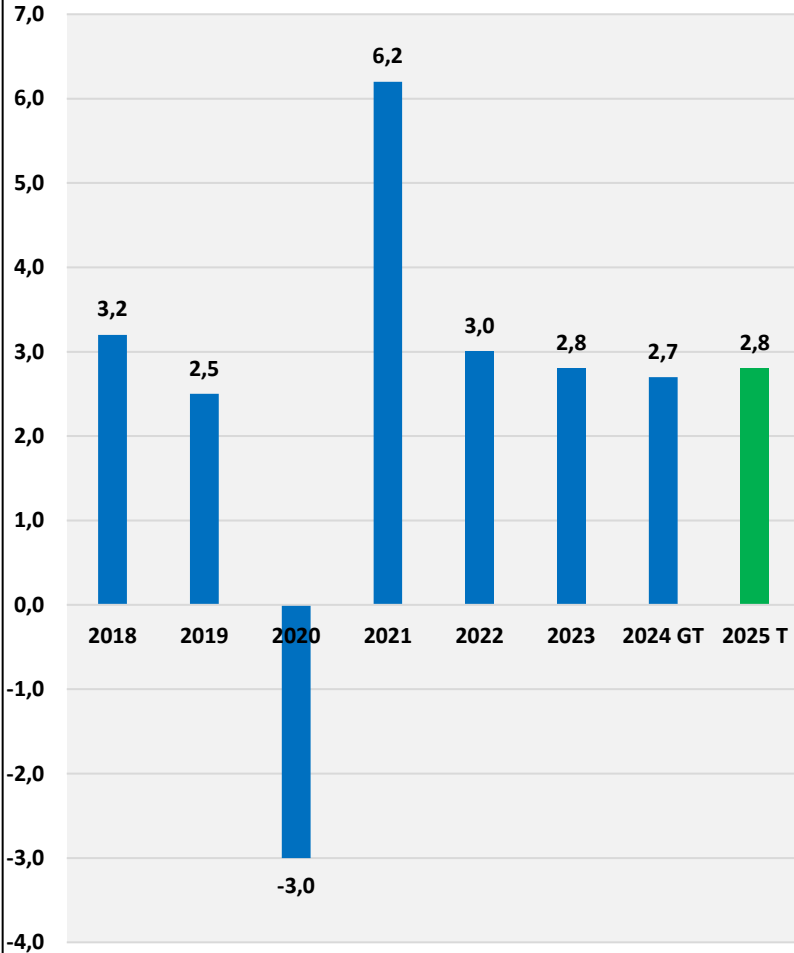

DR.CAN FUAT GÜRLESEL
EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
30 EKİM 2024

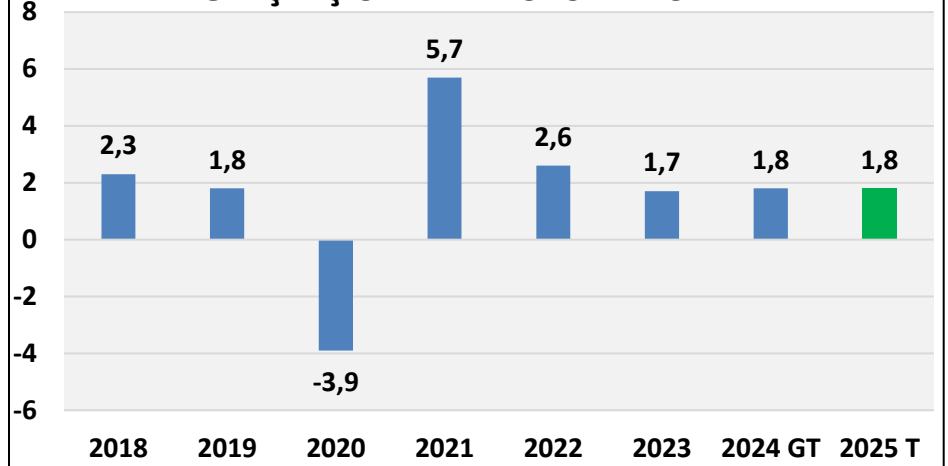

DÜNYA EKONOMİSİNDE BÜYÜME TAHMİNLERİ 2025

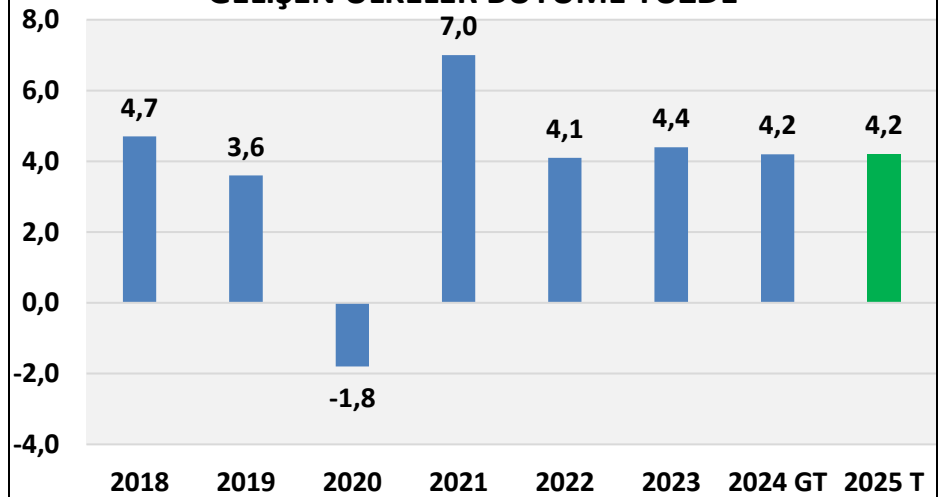
DÜNYA EKONOMİSİ BÜYÜME YÜZDE

GELİŞMİŞ ÜLKELER BÜYÜME YÜZDE

GELİŞEN ÜLKELER BÜYÜME YÜZDE

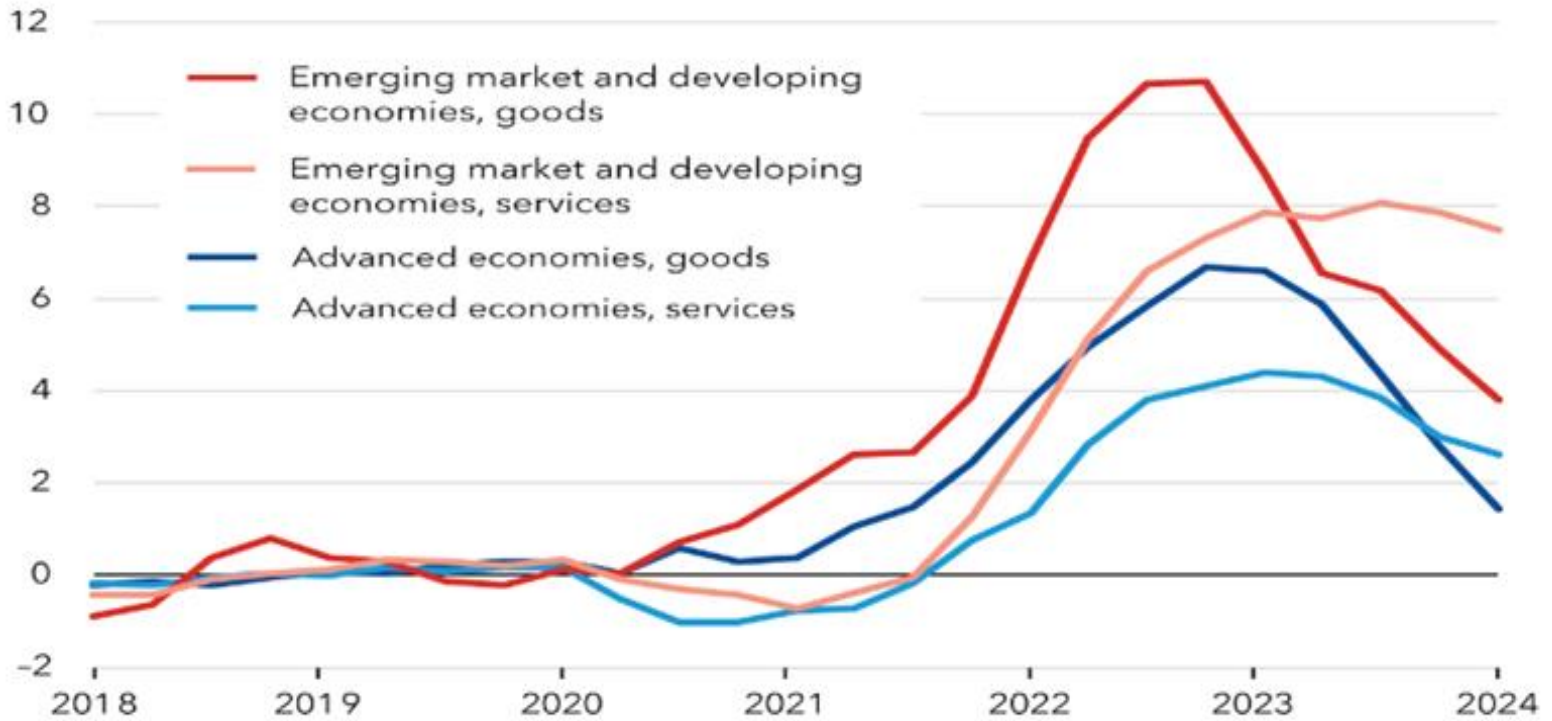
DÜNYA TİCARETİ 2025 BÜYÜME BEKLENTİLERİ

	2021	2022	2023	2024 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2025 TAHMİN
DÜNYA MAL İHRACATI MİLYAR DOLAR	22.294	24.917	23.813	23.950	24.670
MİKTAR OLARAK BÜYÜME YÜZDE	9,6	2,2	-1,1	2,7	3,0
DEĞER (ABD DOLARI) OLARAK BÜYÜME YÜZDE	26,2	11,8	-4,4	0,6	3,0
ORTALAMA İHRAÇ BİRİM FİYATI DEĞİŞİMİ YÜZDE	15,0	9,4	-3,3	-1,9	0,0

ENFLASYONLARDA GECİKEN GERİLEME GERÇEKLEŞİYOR

Average annual inflation by sector, percent

KÜRESEL EKONOMİDE 2025 YILI BEKLENTİLERİ

	2025 YILI BEKLENTİLERİ
ENFLASYON	ENFLASYONLARDA DÜŞÜŞ KADEMLİ OLARAK SÜRECEK ENFLASYONLAR YÜZDE 2 DOĞAL SEVİYEYE İNECEK
MERKEZ BANKALARI	MERKEZ BANKALARINDAN KADEMELİ PARASAL GEVŞEME BEKLENTİSİ
FAİZLER	MERKEZ BANKALARINDAN FAİZ İNDİRİMLERİ DAHA DÜŞÜK FAİZLER
EKONOMİ BÜYÜME VE TİCARET	EKONOMİLERDE TOPARLANMA DAHA YÜKSEK BÜYÜMELER
JEOPOLİTİK VE SİYASİ RİSKLER	JEOPOLİTİK VE SİYASİ RİSKLER; ORTADOĞU-RUSYA/UKRAYNA, ABD SEÇİMLERİ VE DİĞER

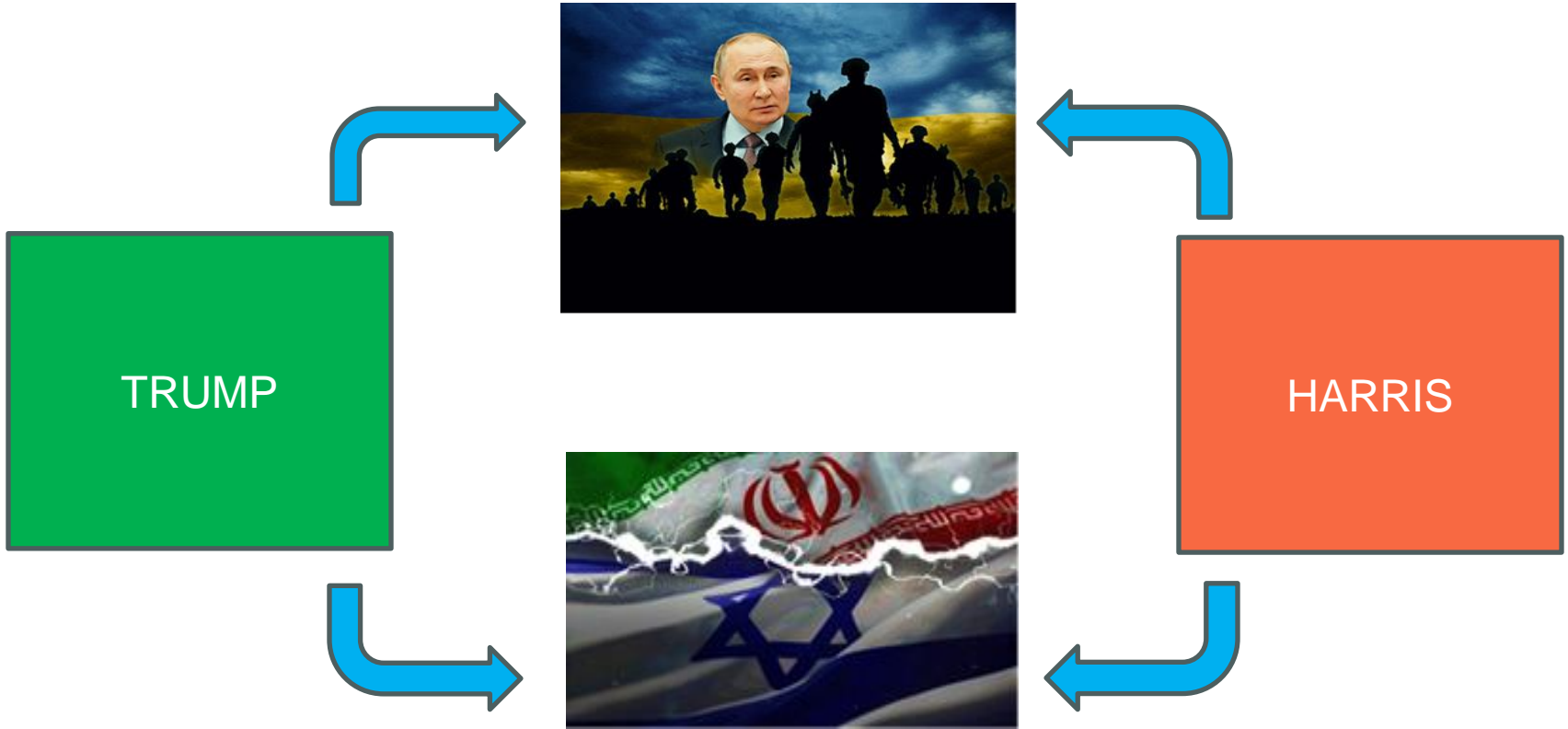

ABD SEÇİMLERİ BELİRLEYİCİ OLACAK TRUMP'IN SEÇİLMESİ HALİNDE OLASI EKONOMİK SONUÇLAR

İTHALAT VERGİLERİ	ÇİN'DEN İTHALATA YÜZDE 60 + TÜM ÜLKELERE YÜZDE 10-20 + DOLAR KULLANIMINI BIRAKAN ÜLKELERE İTHALATTA YÜZDE 100 VERGİ
KÜRESEL TİCARET	KARŞILIKLI ARTAN TARİFELER + TİCARET SAVAŞLARI + KÜRESEL TİCARETTE YAVAŞLAMA
ENFLASYON	DAHA PAHALI İTHALAT İLE ABD'DE ENFLASYONDA ARTIŞ
PARA POLİTİKASI	ENFLASYONDA ARTIŞ OLURSA FAİZ İNDİRİMLERİ ERTELENİR
İTHALAT	ABD'Lİ İTHALATÇILAR ALTERNATİF ÜLKELERE YÖNELİR
BÜYÜME	İLK AŞAMDA ABD EKONOMİSİ VE KÜRESEL EKONOMİ YAVAŞLAR
MÜLTECİ GÖÇ	İZİNSİZ / KAÇAK GİRİŞ YAPANLARIN TAMAMINI SINIR DIŞI EDECEK İŞ GÜCÜ AÇIĞI + ÜCRETLERDE ARTIŞ + ENFLASYON
DOLAR	TRUMP GÜÇLÜ BİR DOLAR OLACAĞINI SÖYLÜYOR
ÇİN	İHRACAT, ÜRETİM VE MALİ PİYASALARDA SIKINTILAR

JEOPOLİTİK RİSKLER

TÜRKİYE EKONOMİSİ YENİ ORTA VADELİ PROGRAM

ORTA VADELİ PROGRAM HEDEFLERİ VE BEKLENTİLER

	2023	2024 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2025 PROGRAM HEDEFİ	2026 PROGRAM HEDEFİ	2027 PROGRAM HEDEFİ
GSYİH BÜYÜME YÜZDE	5,1	3,5 	4,0	4,5	5,0
İHRACAT MİLYAR DOLAR FOB	255,6	264,0 	279,6	296,1	319,6
İTHALAT MİLYAR DOLAR CIF	362,0	345,0	369,0	390,6	417,6
DIŞ TİCARET DENGESİ MİLYAR DOLAR	-106,3	-81,0	-89,4	-94,6	-97,9
TURİZM GELİRİ MİLYAR DOLAR	55,9	59,6	63,6	68,7	74,1
CARİ İŞLEMLER DENGESİ MİLYAR DOLAR	-45,0	-22,0 	-28,6	-25,6	-22,6
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYİH %	-4,0	-1,7 	-2,0	-1,6	-1,3
BÜTÇE DENGESİ/GSYİH %	-5,2	-4,9	-3,1	-2,8	-2,5
TÜFE YILSONU YÜZDE	64,8	41,5	17,5	9,7	7,0
İŞSİZLİK ORANI YÜZDE	9,4	9,3	9,6	9,2	9,4

ORTA VADELİ PROGRAM BÜYÜME HEDEFLERİ VE TAHMİNLER

	2023	2024 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2025 PROGRAM HEDEFİ	2025 TAHMİN
GSYİH BÜYÜME YÜZDE	5,1	3,5 	4,0 	3,0
TOPLAM TÜKETİM BÜYÜME	11,9	3,0 	3,2 	2,5
KAMU	4,8	2,2	2,3	2,3
ÖZEL	12,7	3,2 	3,4 	3,0
TOPLAM YATIRIMLAR BÜYÜME	8,4	3,0 	3,5 	3,5
KAMU	13,8	2,7	3,7	3,7
ÖZEL	7,7	3,0 	3,5 	3,0

2025 YILI BÜTÇESİ

Bütçe Kalemleri	2024 gerçekleşme tahmini Milyar TL	2025 Hedef Milyar TL	% Değişim
BÜTÇE HARCAMALARI	11.213	14.731	31,4
FAİZ DIŞI HARCAMALAR	9.915	12.781	28,9
PERSONEL GİDERLERİ	2.678	3.479	 29,9
SOSYAL GÜVENLİK PRİMİ	333	432	29,7
MAL VE HİZMET ALIM	773	1.024	32,5
CARİ TRANSFERLER	4.011	5.813	 44,9
YATIRIM HARCAMALARI	1.093	1.103	0,9
SERMAYE TRANSFERLERİ	724	321	-55,7
DİĞER	303	306	1,0
FAİZ HARCAMALARI	1.298	1.950	50,2
BÜTÇE GELİRLERİ	9.065	12.800	41,2
VERGİ GELİRLERİ	7.606	11.139	46,5
DİĞER GELİRLER	1.459	1.662	13,9
BÜTÇE DENGESİ	-2.149	-1.931	-10,1

ASGARİ ÜCRET VE DİĞER ÜCRET ARTIŞLARI

	NET ÜCRET	BRÜT ÜCRET	İŞVERENE MALİYETİ -1	İŞVERENE MALİYETİ -2 5 PUAN SSK PRİM İNDİRİMİ
YÜZDE 25 ARTIŞ	21.253	24.441	29.223	28.160
YÜZDE 30 ARTIŞ	22.103	25.419	30.392	29.286
YÜZDE 35 ARTIŞ	22.954	26.396	31.562	30.418
YÜZDE 40 ARTIŞ	23.803	27.374	32.729	31.539

2025 YILI BÜTÇESİNDE ÇEŞİTLİ BÜYÜKLÜKLER

1	SABİT SERMAYE YATIRIMLARI 1,1 TRİLYON TL Deprem yaralarının bir an önce sarılması ve sosyal konut Belirli aşamaya gelmiş olan sulama yatırımlarının hızla tamamlanması Sanayinin lojistik maliyetlerini azaltmak için iltisak hatları yapımlarının hızlandırılması Başlamış olan OSB ve küçük sanayi siteleri yapımlarının hızla tamamlanması
2	SOSYAL YARDIM VE DESTEKLER 651 MİLYAR TL
3	DEPREM BÖLGESİ DESTEKLERİ 584 MİLYAR TL (2024 YILINDA 1,03 TRİLYON TL)
4	AFETLERE DİRENÇLİ ŞEHİRLER PROJESİ 120 MİLYAR TL
5	HANE HALKLARI ELEKTRİK VE DOĞALGAZ DESTEĞİ 472 MİLYAR TL
6	YEREL YÖNETİMLERE 1,34 TRİLYON TL
7	ASGARİ ÜCRET GELİR VERGİSİ MUAFİYETİ İLE VAZGEÇİLEN GELİR VERGİSİ 810 MİLYAR TL (% 30 ARTIŞ VARSAYIMI)
8	REEL SEKTÖRE DESTEKLER 561 MİLYAR TL
9	İHRACAT DESTEKLERİ 43 MİLYAR TL
10	TARIM DESTEKLERİ 706 MİLYAR TL
11	ARGE DESTEKLERİ VE HARCAMALARI 62 MİLYAR TL

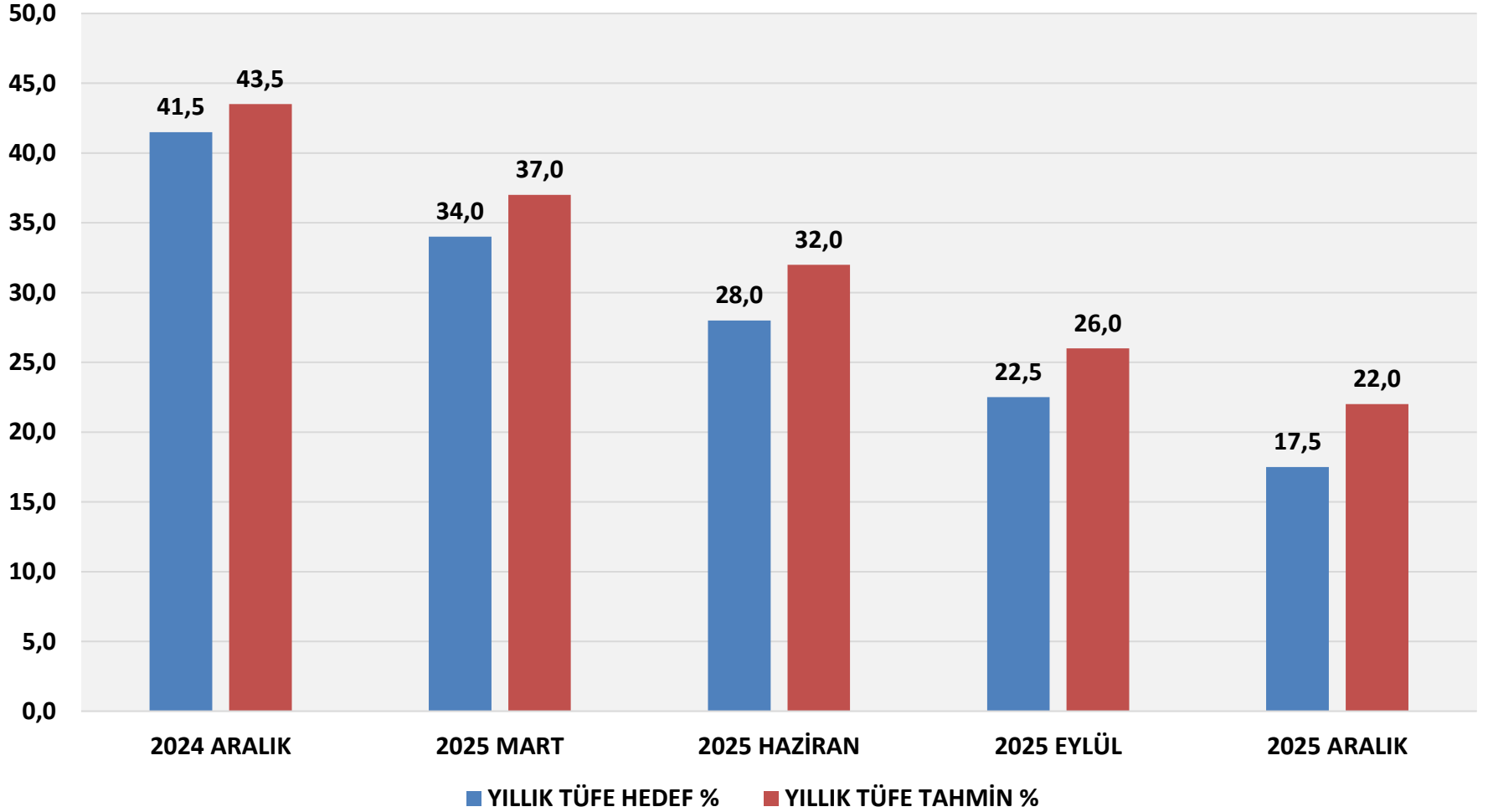
2025 YILINDA ENFLASYONDA GERİLEME BEKLENTİSİ

	MEHMET ŞİMŞEK AÇIKLAMALARI 17 EKİM 2024
1	PARA POLİTİKASININ GECİKMELİ ETKİLERİ GÖRÜLECEK (6-12 AY)
2	NEGATİF MALİ ETKİ BÜTÇE AÇIĞI 2024 YILINDA YÜZDE 4,9 İKEN 2025 YILINDA YÜZDE 3,1 OLACAK
3	GELİRLER VE ÜCRETLER POLİTİKASI HEDEF ENFLASYON İLE DAHA UYUMLU OLACAK
4	YÖNETİLEN + YÖNLENDİRİLEN FİYATLAR ENFLASYON HEDEFİ İLE DAHA UYUMLU OLACAK
5	TÜRK LİRASINDA DEĞERLENME DEZENFLASYONU DESTEKLEYECEK
6	HİZMET ENFLASYONU YAPIŞKAN + KİRA ARTIŞLARI YÜKSEK

2025 ENFLASYON TAHMİNİ VE SIKILAŞMA POLİTİKASI

2025 TÜFE HEDEFİ VE TAHMİNİ YÜZDE

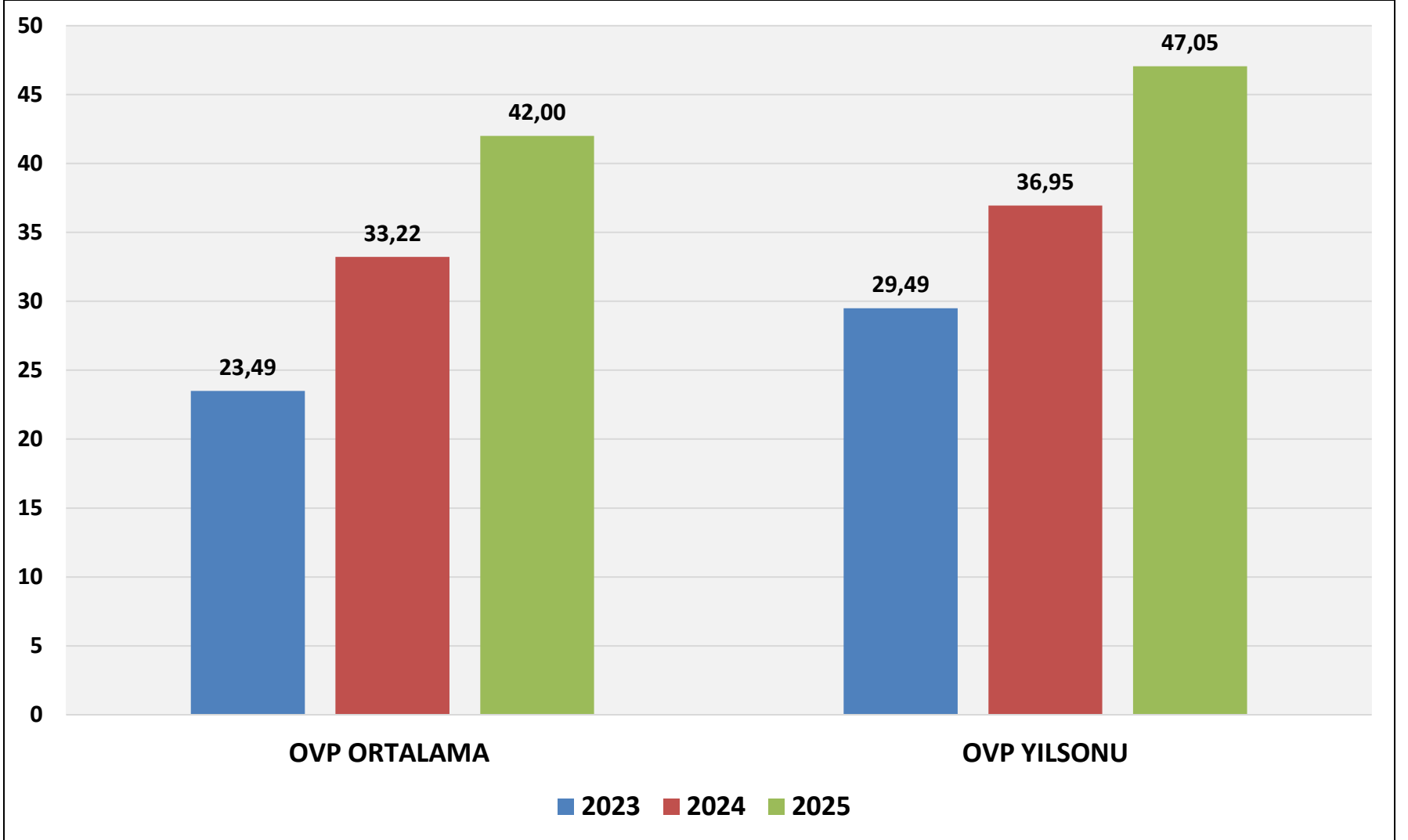

2025 YILI PARA POLİTİKASI BEKLENTİLERİ

	2024 ARALIK	2025 MART	2025 HAZİRAN	2025 EYLÜL	2025 ARALIK
TÜFE YILLIK HEDEF YÜZDE	41,5	34,0	28,0	22,5	17,5
TÜFE YILLIK TAHMİN YÜZDE	43,5	37,0	32,0	26,0	22,0
TCMB POLİTİKA FAİZİ YÜZDE	50,0	45,0	40,0	35,0	30,0
MEVDUAT VE KREDİ FAİZİ YÜZDE	55	45-50	40-45	35-40	30-35
KREDİ BÜYÜMESİ	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME
KREDİ KARTLARI	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME
TL LİKİDİTE	SINIRLI	SINIRLI	SINIRLI	GEVŞEME	GEVŞEME

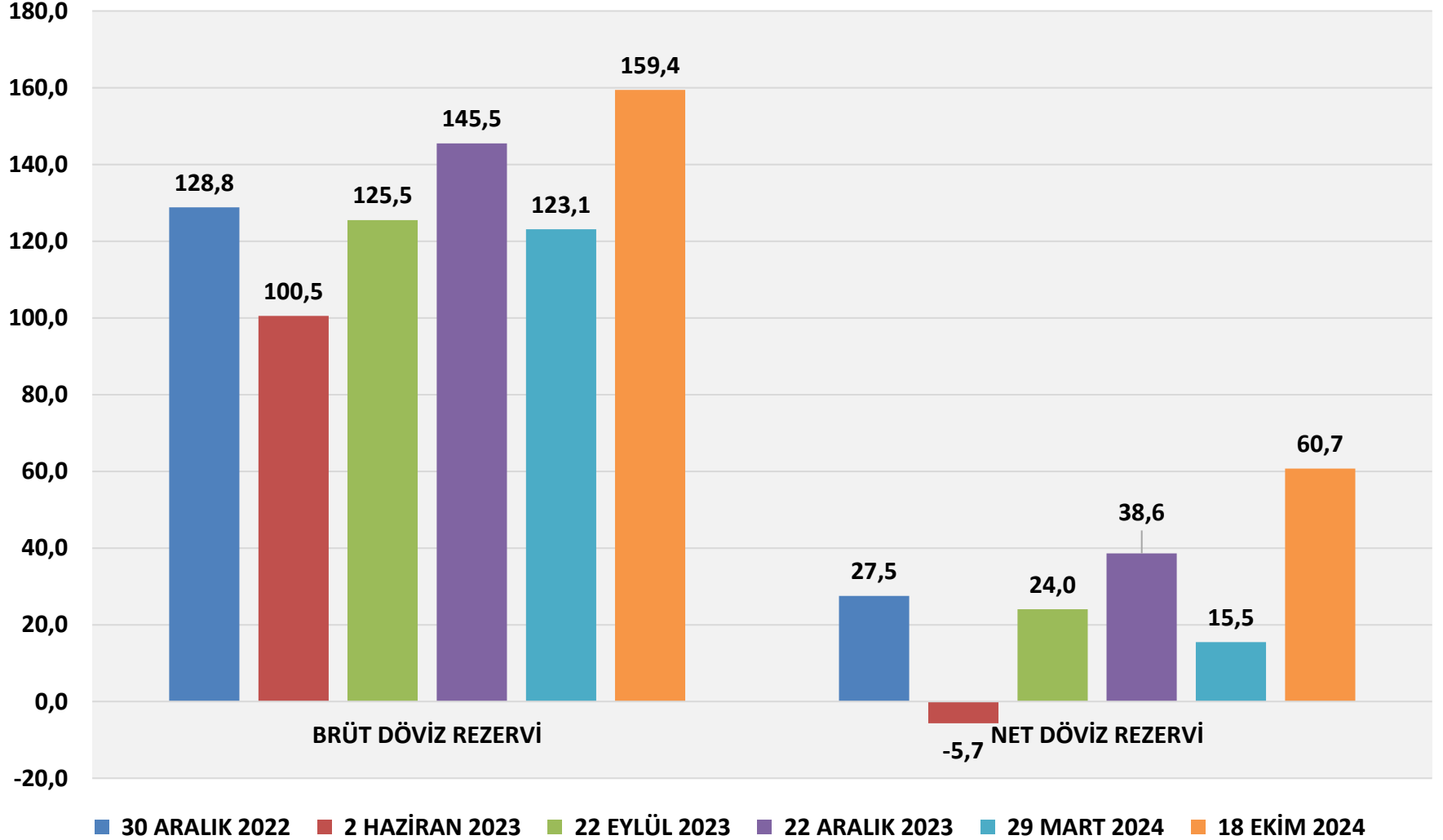

OVP TÜRK LİRASI DOLAR KURU VARSAYIMLARI 2025 YILINDA YÜZDE 26,4 ARTIŞ

TCMB DÖVİZ REZERVLERİNDE ARTIŞ SÜRÜYOR

TCMB DÖVİZ REZERVİ MİLYAR DOLAR

TÜRK LİRASI DOLAR KURUNDA GELİŞMELER

US Dollar Turkish Lira

source: tradingeconomics.com

TCMB PİYASA KATILIMCILARI EKİM ANKETİ BEKLENTİLERİ

GÖSTERGELER	2023 SONU FİİLİ	2024 SONU TAHMİNİ	2025 EKİM TAHMİNİ
TÜFE ENFLASYON YÜZDE	68,50	EKİM ANKETİ 44,11 EYLÜL ANKETİ 43,14 AĞUSTOS ANKETİ 43,31 TEMMUZ ANKETİ 42,95	27,61
TL/DOLAR KURU	32,55	EKİM ANKETİ 36,63 EYLÜL ANKETİ 37,16 AĞUSTOS ANKETİ 37,28 TEMMUZ ANKETİ 37,37 HAZİRAN ANKETİ 37,82 MAYIS ANKETİ 38,77 NİSAN ANKETİ 40,00	42,73
MERKEZ BANKASI FAİZİ YÜZDE	50,0	EKİM ANKETİ 46,26 EYLÜL ANKETİ 47,50 AĞUSTOS ANKETİ 45,0	31,50

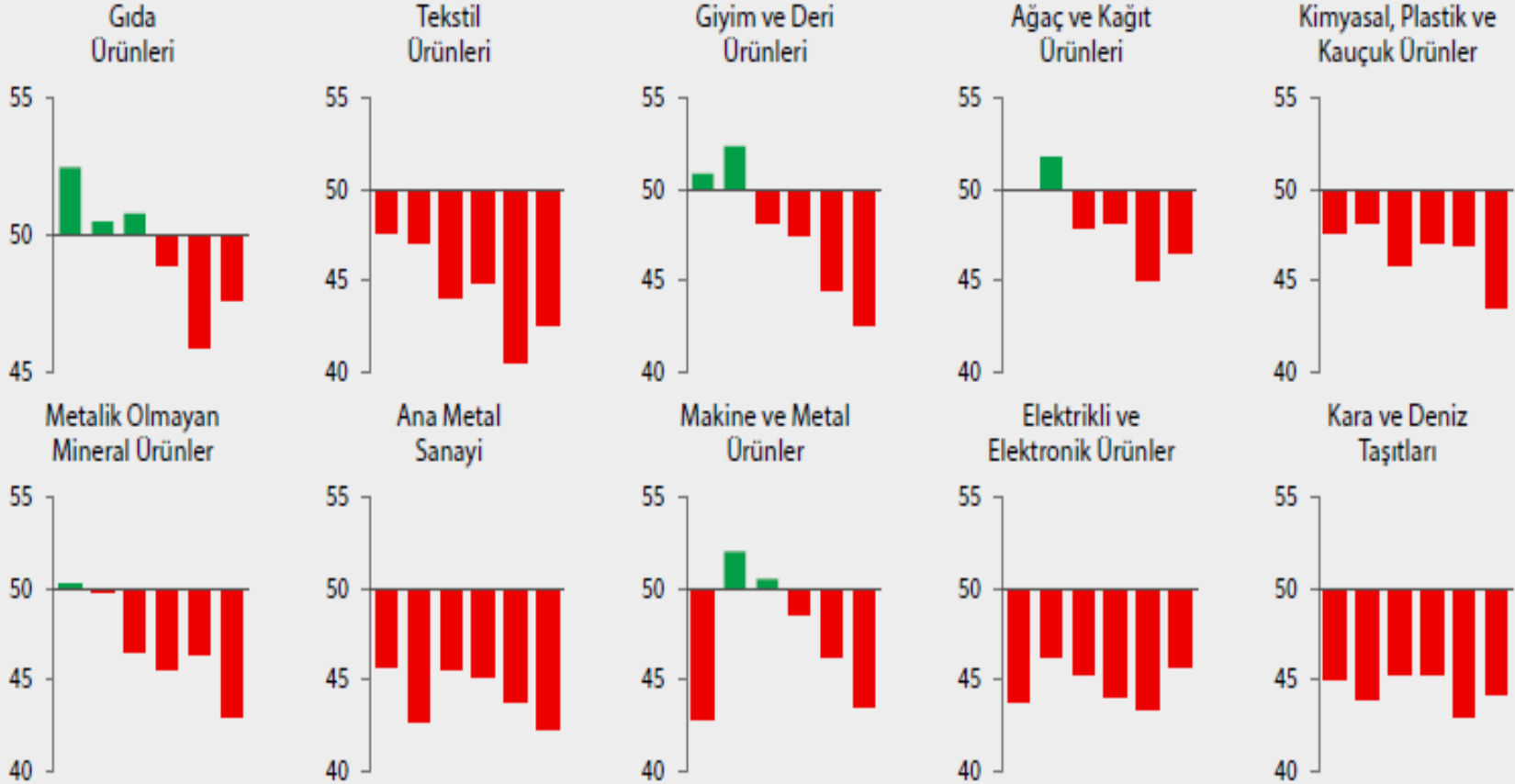
EKONOMİ PROGRAMI İÇİN ZORLUKLAR

REEL KESİM SIKILAŞTIRMAYA NE KADAR DAYANABİLİR?

Sektörel PMI Genel Bakış

ma, >50 = önceki aya göre iyileşme, Nis'24 - Eyl'24

Kaynaklar: İstanbul Sanayi Odası ve S&P Global PMI.

ECONOMY AND STRATEGY CONSULTANCY SERVICES

ESDH

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

SERGÜL SOKAK, SARAL SİTESİ C.BLOK D.10 GAYRETTEPE-BEŞİKTAŞ İSTANBUL TEL 0212 352 87 95

www . e s d h . com . tr
